

SKLEPI MEDNARODNE KONFERENCE 'INKLUZIVNO IZOBRAŽEVANJE: NAČIN SPODBUJANJA SOCIALNE KOHEZIJE' 11.–12. MAREC 2010, MADRID

Maja 2009 je Svet Evropske unije, kot del strateškega okvira evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju (ET2020), načrtoval strateške cilje, ki poudarjajo pomen inkluzivnega izobraževanja za izobraževalno prikrajšane osebe. Svet je poudaril, da se mora izobraževanje spopasti z vsemi oblikami diskriminacije in opremiti mlade ljudi za pozitivno interakcijo z vrstniki iz različnih ozadij.

Mednarodna konferenca, na kateri je sodelovalo približno 300 predstavnikov iz 40 držav, je predstavljala priložnost za razmislek o načinih, kako integrirati načela kakovosti, učinkovitosti in enakosti na vseh ravneh izobraževanja. Osredotočala se je zlasti na načine vključevanja najbolj prikrajšanih učencev, in sicer v izogib socialni izključenosti.

Cilji konference so bili:

- razmišljati o izobraževanju kot enem bistvenih vidikov socialne inkluzije znotraj okvira Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti;
- razmišljati o politikah za izobraževalno inkluzijo in o izmenjavi dobrih praks, s posebnim poudarkom na učencih, ki potrebujejo posebno izobraževalno podporo in imajo posebne potrebe;
- olajšati izmenjavo izkušenj na področju inkluzivnega izobraževanja med članicami Evropske unije in državami Latinske Amerike;
- oblikovati dokument s ključnim sporočilom za inkluzivno izobraževanje, ki se posreduje nacionalnim in evropskim organom.

Program konference in ostale informacije so dostopne na:
<http://www.educacion.es/eu2010/agenda/educacion-inclusiva.html>

Sklepi

Inkluzivno izobraževanje je univerzalna pravica, za katero so potrebni določeni ukrepi politik, da se zagotovi kakovostno izobraževanje za vse državljane. Pomeni tudi, da so vsem izobraževalnim ustanovam na voljo vsi potrebni viri (finančni, človeški, izobraževalni, tehnični in tehnološki), da se le-te lahko odzivajo na vse učence in zagotavljajo njihov izobraževalni uspeh, ne glede na osebno, ekonomsko, socialno, kulturno, geografsko ali etnično ozadje. Posebno pozornost je treba posvetiti spoloma, upoštevajoč specifično diskriminacijo, ki jo doživljajo invalidne deklice in ženske.

Inkluzivno izobraževanje mora zagotavljati kakovost, enakost in odličnost in slediti načelom enakih možnosti, nediskriminacije in univerzalnega dostopa. Vsa omenjena načela se medsebojno dopolnjujejo in so neločljiva.

Konferenca, katere so se udeležili predstavniki različnih španskih avtonomnih skupnosti, evropskih držav, Latinske Amerike in prostovoljnega sektorja, je v skladu z enim od štirih ciljev španskega predsedstva na področju izobraževanja, in sicer: vplivati na izobraževalne politike, ki spodbujajo enakost, socialno kohezijo in aktivno državljanstvo, s ciljem odzivati se na različne izzive: zgodnji osip in učence, ki potrebujejo dodatno učno pomoč.

Pomemben napredek v izobraževanju je bil dosežen na teoretični, politični in praktični ravni, kar vse pripomore k premiku v smeri inkluzivnega izobraževanja. Zlasti je potrebno omeniti sprejetje Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, in sicer člen 24, ki govori o izobraževanju.

Kljub temu pa je inkluzivno izobraževanje še vedno cilj, ki ga je treba doseči. Premagati je treba namreč vrsto izzivov, če hočemo doseči pričakovane cilje kakovosti, enakosti, inkluzije, spoštovanja raznolikosti in učinkovito sodelovanje v družbi za vse. Konferenca se je osredotočala na napredek in na probleme na treh ravneh: srednješolskem, poklicnem in višjem oz. visokošolskem izobraževanju.

Sledijo predlogi, ki so bili izpostavljeni na konferenci:

- Inkluzivno izobraževanje, ki postavlja v središče posameznika, je koristno za vse učence z ali brez posebnih potreb zaradi invalidnosti ali drugih okoliščin. Inkluzivno izobraževanje pripravlja namreč učence za življenje in delo v pluralni družbi.
- Za doseganje temeljnih sistemskih sprememb je potrebna politična volja in odločenost vseh vključenih partnerjev. Združiti moramo vizijo, znanje, veščine in pravni okvir, da bomo lahko v rednih šolah in na vseh ravneh izobraževanja izvajali kakovostno inkluzivno izobraževanje, s poudarkom na enakosti in odličnosti. Da bomo dosegli takšne izobraževalne spremembe moramo pritegniti k sodelovanju celotno družbo.
- Podpirati je potrebno politike, ki so usklajene med vsemi vključenimi sektorji, kakor tudi izmenjavajo dobrih praks.
- Vzpostaviti je potrebno ustrezne mehanizme za zbiranje in analizo informacij, da bo možno s kazalniki spremljati politike kot tudi dobro prakso. Kazalniki bodo pripomogli k identifikaciji dejavnikov, ki prispevajo k izključevanju in tistih, ki omogočajo inkluzijo.
- Za doseganje sprememb v izobraževalnih okoljih in za napredek v izvajanju pravice izobraževanja za vse, potrebujemo: fleksibilne izobraževalne sisteme; razumevanje raznolikosti kot vrednote; odstranitev vseh ovir (fizične ovire, študijski programi in gradiva, odnosi, oprema in posebni pripomočki, socialne dejavnosti, komunikacija, dostop do znakovnega jezika in ostalih orodij za izboljšanje oralne komunikacije); podporo učiteljem in šolam; skupinsko delo; vodstvo v šolah; usklajene pogoje med učenci; sodelovanje s starši, strokovnjaki in prostovoljci.
- Olajšati je potrebno prehod med različnimi ravnmi izobraževanja kakor tudi prehod v zaposlitev. Omogočiti moramo inkluzivno izobraževanje od začetka šolanja ter posebno pozornost nameniti zgodnjemu prepoznavanju in obravnavi.
- Posebna pozornost velja izobraževanju učiteljev (osnovno izobraževanje učiteljev in strokovno spopolnjevanje) na vseh ravneh. Izobraževanje učiteljev mora učitelje pripraviti na to, da se bodo znali uspešno odzivati na potrebe učencev, kar je ključni dejavnik za uspeh inkluzivnega izobraževanja.
- Mladi nočejo, da jih obravnavamo kot otroke; hočejo se sami odločati. Vsi imajo pravico do takšnega učnega načrta, ki jih bo usposobil za polnopravne državljane.
- Eden ključnih dejavnikov poklicnega usposabljanja je povezan s potrebo po tesni povezavi med usposabljanjem in odprtim trgom dela kot tudi s prakso v podjetju.
- Inkluzija v višjem in visokošolskem izobraževanju je enako pomembna kot v okviru obveznega šolanja. Dostop do višjega in visokošolskega izobraževanja je potrebno izboljšati, da se bo povečala zastopanost študentov z invalidnostmi in tistih iz ranljivih skupin. Ustanoviti je potrebno podporne službe, v katerih bodo kot 'posredniki' med študenti in njihovimi mentorji sodelovali zlasti strokovnjaki.
- Vsi ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru inkluzivnega izobraževanja, bodo koristili vse učencem.

